U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Karla Šimky a JUDr. Jaroslava Hubáčka, v právní věci žalobkyň: **a) I. L., b) nezl. D. L., c) nezl. V. N. L.**, obě zastoupené žalobkyní a) jako zákonnou zástupkyní, všechny zastoupené JUDr. Evou Krausovou, advokátkou, se sídlem Antonína Dvořáka 1117, Hradec Králové, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobkyň proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 20. 12. 2012, č. j. 28Az 5/2012 - 59,

t a k t o :

I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.

II. Žádnému z účastníků **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Odměna advokátky JUDr. Evy Krausové **s e u r č u j e** částkou 10.091 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

Krajský soud v Hradci Králové rozsudkem ze dne 20. 12. 2012, č. j. 28Az 5/2012 - 59, zamítl žalobu podanou žalobkyněmi (dále jen „stěžovatelky“) proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 12. 1. 2012, č. j. OAM-260/LE-LE05-LE05-2011, kterým nebyla stěžovatelkám udělena mezinárodní ochrana podle ust. § 12 až § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

Proti tomuto rozsudku podaly stěžovatelky v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodů uvedených v ust. § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

Nejvyšší správní soud, po konstatování přípustnosti kasační stížnosti, se ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelky. Pokud by totiž tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

Přesahem vlastních zájmů stěžovatele, který ve věcech azylu jedině vede k meritornímu projednání kasační stížnosti, je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je, kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce, pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. To prakticky znamená, že přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v tomto řízení je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů.

O přijatelnou kasační stížnost se tak prakticky může jednat v případě, že se kasační stížnost týká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu nebo jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně, přičemž rozdílnost v judikatuře může nastat na úrovni krajských soudů i Nejvyššího správního soudu. Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon. To znamená, že Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je na místě změnit výklad určité právní otázky řešené dosud správními soudy jednotně. Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. O takové pochybení se může jednat především tehdy, nerespektoval-li krajský soud ustálenou judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu nebo krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. V této souvislosti je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že pokud by k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení, především procesního charakteru, proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby byla důvodem přijatelnosti kasační stížnosti.

Z výše uvedeného vyplývá, že je v zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech azylu, aby uvedl, v čem spatřuje, v mezích kritérií přijatelnosti popsaných výše, v konkrétním případě přesah svých vlastních zájmů, a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud jeho kasační stížnost věcně projednat.

Pokud se jedná o námitku nedostatečně zjištěného skutkového stavu ministerstvem, lze odkázat na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 11. 2011, č. j. 7 Azs 36/2011 - 55, dostupný na www.nssoud.cz a v něm citovanou judikaturu. Ministerstvo se zabývalo novými skutečnostmi tvrzenými stěžovatelkou a), které nemohla uplatnit v předchozích řízeních o její žádosti o udělení mezinárodních ochrany, a to z hlediska zákonných forem mezinárodní ochrany,

včetně humanitárního azylu ve smyslu ust. § 14 zákona o azylu. Z judikatury Nejvyššího správního soudu dále vyplývá, že ministerstvo nemá povinnost domýšlet důvody pro udělení některé z forem mezinárodní ochrany, ale je povinno hodnotit skutečnosti, které žadatel ve správním řízení uvedl nebo které vyšly najevo. Ministerstvo nemělo povinnost dohledávat další možnou existující zdravotnickou dokumentaci nezletilých stěžovatelek, pokud stěžovatelka a) žádné vážnější potíže netvrdila a z předložených lékařských zpráv závažné skutečnosti, které by vyžadovaly doplnění dokazování, nevyplynuly (srov. rozsudky ze dne 26. 2. 2004, č. j. 5 Azs 50/2003 - 47, a ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 24/2003 - 42). K námitce nedostatečného vypořádání se s žalobní argumentací krajským soudem lze odkázat např. na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 4. 2013, č. j. 6 Ads 17/2013 - 25, dostupný na www.nssoud.cz. Odůvodnění rozsudku odpovídá požadavkům citované judikatury.

Nejvyšší správní soud odkazuje také na svoji judikaturu, v níž opakovaně vyslovil, že nižší úroveň zdravotnictví v zemi původu bez přistoupení dalších okolností nemůže založit důvod pro udělení azylu (např. rozhodnutí ze dne 18. 10. 2005, č. j. 3 Azs 226/2005 – 68, nebo ze dne 26. 7. 2007, č. j. 2 Azs 30/2007 - 69, dostupné na www.nssoud.cz). V rozsudku ze dne 31. 8. 2012, č. j. 8 Azs 18/2012 – 49, dostupném na www.nssoud.cz, je uvedeno, že „*k námitce nesprávného posouzení dostupnosti léčby na Ukrajině a možného ohrožení zdraví či života stěžovatele Nejvyšší správní soud připomíná, že na udělení azylu z humanitárních důvodů není právní nárok a posouzení důvodů tvrzených žadatelem o mezinárodní ochranu je otázkou správního uvážení žalovaného. Správní rozhodnutí podléhá přezkumu soudu pouze v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem.*“ Dále viz také rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003 – 48, či ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55, dostupné na www.nssoud.cz. Evropský soud pro lidská práva (dále jen „ESLP“) stanovil kriteria pro tzv. „*humanitární případy*“ v rozsudcích ze dne 2. 5. 1997, *D. proti Spojenému království*, stížnost č. 30240/96, či ze dne 27. 5. 2008, *N. proti Spojenému království*, stížnost č. 26565/05 (srov. také např. rozhodnutí o přijatelnosti ze dne 24. 6. 2003, *Arcila Henao proti Nizozemsku*, stížnost č. 13669/03, či ze dne 25. 11. 2004, *Amegnigan proti Nizozemsku*, stížnost č. 25629/04). K porušení Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod by mohlo dojít pouze tehdy, pokud by žadatel o udělení mezinárodní ochrany trpěl závažnou nemocí a zároveň by nedostatečnost zdravotní péče v zemi původu dosahovala takové úrovně, kterou by bylo možné označit za mučení nebo nelidské či ponižující zacházení (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 10. 2009, č. j. 6 Azs 34/2009 - 89). Stěžovatelka na závažné zdravotní potíže poukazovala až v žalobě, svá tvrzení o případných nových skutečnostech spočívajících ve výrazném zhoršení zdravotního stavu stěžovatelek b) a c) až po rozhodnutí ministerstva, však neprokázala. Ve správním řízení neuváděla žádné jejich potíže, které by se blížily svou závažností judikaturou vymezené míře intenzity, která by mohla mít za následek udělení některé z forem mezinárodní ochrany (srov. rozsudky ze dne 24. 8. 2010, č. j. 5 Azs 15/2010 – 76 a ze dne 22. 4. 2011, č. j. 5 Azs 3/2011 – 131).

K namítané nedostatečné úrovni speciálního školství na Ukrajině a hrozbě porušení práva na vzdělání lze odkázat na opakovaně judikovaný závěr, že *„poskytnutí azylu je zcela specifickým důvodem pobytu cizinců na území České republiky a nelze je zaměňovat s jinými legálními formami pobytu cizinců na území ČR, tak jak jsou upraveny např. v zákoně č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR. Azyl je výjimečný institut konstruovaný za účelem poskytnutí ochrany tomu, kdo z důvodů v zákoně stanovených pociťuje oprávněnou obavu z pronásledování ve státě, jehož je občanem. Institut azylu je aplikovatelný v omezeném rozsahu, a to pouze pro pronásledování ze zákonem uznaných důvodů.“* (viz rozsudek ze dne 31. 3. 2005, č. j. 5 Azs 268/2004 – 75, dostupný na www.nssoud.cz.) Úmluva o právech dítěte, na kterou stěžovatelky odkázaly, nezakládá právo dítěte na životní úroveň v zemi, kterou si jeho zákonní zástupci vyberou. Úmluvu nelze vyložit ani tak, že by bez dalšího znemožňovala vycestování dítěte do země původu s nižší úrovní zdravotní péče nebo sociálního zabezpečení (srov. rozsudek ze dne 26. 7. 2007, č. j. 2 Azs 30/2007 - 69).

K odkazu na čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod Nejvyšší správní soud již dříve vyslovil, že citovaný článek neukládá státu všeobecný závazek respektovat volbu osob, které nejsou jeho státními příslušníky, ohledně země jejich společného pobytu a umožnit jim přenést si jejich rodinný život na území daného státu. Z judikatury ESLP vyplývá, že podmínky pro použití tzv. extrateritoriálního účinku čl. 8 Úmluvy jsou velmi přísné (viz např. rozsudek ze dne 6. 2. 2001, *Bensaid proti Spojenému království*, stížnost č. 44599/98 a usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 6. 2011, č. j. 9 Azs 7/2011 - 67). Vycestování na Ukrajinu a přerušení vazeb stěžovatelek b) a c) s bývalým manželem stěžovatelky a), kterého se podle svého tvrzení ve správním řízení i přes obnovený vzájemný vztah obávala a který je ve výkonu trestu odnětí svobody v České republikce, nepředstavuje výjimečné okolnosti ve smyslu výše citované judikatury.

Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje tedy dostatečnou odpověď na stížní námitky a Nejvyšší správní soud neshledal žádné další důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Za těchto okolností kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelek.

Nejvyšší správní soud proto shledal kasační stížnost stěžovatelek nepřijatelnou a z tohoto důvodu ji odmítl (§ 104a odst. 1 s. ř. s.).

Výrok o nákladech řízení se opírá o ust. § 60 odst. 3 věta první za použití § 120 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byl-li návrh odmítnut.

Krajský soud stěžovatelkám ustanovil zástupkyní advokátku a podle ust. § 35 odst. 8 s. ř. s. a v takovém případě platí odměnu advokátky včetně hotových výdajů stát. Podle ust. § 7, § 9 odst. 4 písm. d) § 11 odst. 1 písm. d) a § 12 odst. 4 vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů, náleží advokátce odměna ve výši 80% za jeden úkon právní služby (doplnění kasační stížnosti) za každou ze stěžovatelek,

tedy celkem 7.440 Kč a náhrada hotových výdajů 3x 300 Kč (§ 13 odst. 3 citované vyhlášky). Protože advokátka je plátcem daně z přidané hodnoty (dále jen „daň“), zvyšuje se její odměna o částku odpovídající této dani, kterou je povinna odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů, tj. o 1.751 Kč. Celková částka odměny tedy činí 10.091 Kč.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. června 2013

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu